

Milijarde za oboroževanje

Evropa lahko v treh dneh mobilizira sedem milijonov mož, v nadaljnjih treh tednih pa še tri milijone — Astronomske številke

Razorožitveni urad Društva narodov je izdal spomenico o vojnih izdatkih posameznih držav v preteklem letu. Ti izdatki so tako veliki, da se morejo z njimi primerjati samo še

astronomske številke, saj znašajo skoraj 4 in pol milijarde zlatih dolarjev.

Dokument objavlja v podrobnem med drugim naslednje številke:

Francoski proračun za l. 1935. predvideva 15,852,000 fr. za vojne izdatke ali 34 odst. vseh izdatkov. Med državami članicami Društva narodov ji sledi v prvi vrsti Poljska s 33,8 odst., Italija s 23 odst., Anglija s 13,7 odst. itd., na zadnjem mestu pa Belgija z 11,1 odst.

Ce se ne oziroma samo na države članice, pa stoji na prvem mestu

Japonska

z ogromno postavko 1,235,000,000 jenov ali 51 odst. vseh davčnih dohodkov. Izven celotnih oborožitvenih izdatkov držav, ki jih upoštevajo spomenica in ki znašajo, kakor rečeno skoraj 4 in pol milijarde zlatih dolarjev, bi bilo treba upoštevati še nemške izdatke, a o teh je težko dobiti pravo sliko. V Zenevi so prepričani, da izda Nemčija skoraj

nad tretjino svojih davčnih dohodkov

za vojne namene, to bi bilo daleč preko pol milijona zlatih dolarjev. Se težje je dobiti zanesljive podatke o Rusiji.

Kar se tiče vojne moči posameznih držav, stoje na prvih mestih, če ne upoštevamo Rusije in Nemčije, Francija, Anglija, Amerika, Italija in Japonska. Francija ima v mirnem času pod orožjem okrog 660.000 mož in 42.000 častnikov. Njena vojna mornarica obsega ta čas 11 velikih bojnih ladij s skupno tonažo kakšnih 150.000 t, 2 matičnih ladij za letala, 27 težkih križark, 76 lahkih križark, 120 podmornic in še 60 podmornic, ki so bodisi v delu, bodisi v reparaturi. Angleška vojna mornarica je samo za malenkost večja, Italija pa ima kot tretja mornariška sila v Evropi 5 velikih bojnih ladij, 1 matično ladjo za letala, 30 lahkih in težkih križark ter 76 podmornic. Amerika ima 17 velikih

Najnovejša obleka, ki ščiti človeka pred strupenimi plini

bojnih ladij, 6 matičnih ladij, 35 težkih in 272 lahkih križark ter 90 podmornic. Japonska ima skoraj isto mornarico kakor Francoska, le da je število lahkih križark za 30 odst. večje.

Kar se tiče vojne pripravljenosti evropskih držav, pravi poročilo, da postavijo

lahko v 3 dneh

okrog 7 milijonov izvežbanih mož pod orožje, v nadaljnjih treh tednih pa še 3 milijone. V 72 urah bi se Evropa lahko spremenila v eno samo ogromno bojišče, pri čemer bi vojni furiji ne mogli postaviti nobenih pravih ovir na kopnem, na vodi, ne v zraku.

Kar se tiče

vojne pripravljenosti Nemčije,

daje nekaj podatkov o tem spomenica francoskega generalnega štaba angleški vladi o priliki zadnje londonske konference. Po tej spomenici se je velik del nemške industrije preuredil v militaristične svrhe. Majhen dokaz za to daje nemški uvoz sirovin, ki se je povečal za 28 odst., produkcija zmožljivost se je povečala za 35 odst., potrošnja pa samo za 10 odst. Državna bramba ima za primer mobilizacije na razpolago ogromen avtomobilski park, samo motornih koles pa 200.000. Velikanske so priprave

za kemično vojno,

največje nemške kemične industrije izdelujejo neprestano vojne pline, nemške maske zoper pline, ki so obložene z gliko, so najboljše na svetu. Nemci jih pa izdelujejo s pomočjo holandskega kapitala.

Bencinske rezerve Nemčije cenijo na 1,6 milijonov ton. Regularna vojska bi v nekoliko tednih znašala 300.000 mož, k temu bi prišlo še 35.000 starih častnikov in 700.000 mož, 200.000 mož narodno socialističnih oddelkov in 250.000 mož policije in orožništva.

Ogromne priprave so se izvršile v zadnjih letih za primer zračne vojne. Nemčija ima danes baje 359 letališč in 16 velikih tvornic izdeluje samo letala. Nemčija ima

šestorico največjih letal na svetu

Junkersovega tipa 2500, ki je v vsakem med njimi prostora za 60 vojakov v polni opremljeni. Poleg tega imajo Nemci preko 500 drugih velikih letal, ki so pripravna za metanje bomb, med lažjimi letali so našli doslej 12 različnih tipov, ki so v rabi, teh letal bo najmanj 3000. V treh letih se je nemško zračno brodogradništvo več nego potrojilo, toda še važnejše nego število že zgrajenih letal je število pripravljenih posrednih delov letal. V enem samem mesecu bi Nemčija iz njih lahko sestavila 4000 novih letal, motorjev pa ima v zalogi nič manj nego 10.000. Pri tem Nemčija neprestano vežba armado svojih pilotov.

Pri eni zadnjih vaj so našli nič manj nego 17.000 letalcev, ki so že popolnoma izurjeni.

Campbell pripravlja nov rekord

Angleški dirkač Malcolm Campbell (v krogu) se uri vzdolž Dagtonskega nabrežja na Floridi za nov avtomobilski rekord. Pri dosedanjih poskusnih vožnjah je dosegel že 321 km na uro. Na sliki rekorderski avto »Blue Bird«

Naše uho — telefon

Živec je spregovoril

V Ameriki so napravili nad vse zanimiv poskus. Nekemu pacientu so razgallili operativno slušni živec in so si pri tem domislili, da so odvedli električne toke iz živca v ojačevalno pripravo in zvočnik. Čim so možu spregovorili v uho, se je zgodilo nekaj čudnega; spregovoril je iste besede tudi zvočnik. Glasovi so se bili v ušesu spremenili v električne tresljaje, v živčni tok, ta tok je bil na poti v možgane, a preden je prišel do tja, so ga odvedli in spremenili spet v zvoke.

S tem so dokazali, da deluje slušni organ dejansko po istem sistemu kakor telefon. Vprašanje je samo, kje je sprejemajoča membrana. Ušesna mreža vodi samo zvočne tresljaje do slušnih koščic, te pa

oddajajo valove dalje v tekočino, ki je v ušesnem polžu. Kakor je povedal znani raziskovalec prof. dr. von Bekesy pred kratkim v nekem predavanju v Berlinu, mora biti prava telefonska membrana v tem polžu. Od nje gredo živi v možgane in v njih nastajajo električni toki vsakokrat, kadar pritiska tekočina v svojem valovanju na membrano. Zdi se, da se posamezni zvoki razdelijo v prostorni ločenosti po membrani, zvočni pritisk, ki prihaja iz notranjega ušesa razburi v skladu z velikostjo svojega pritiska to ali drugo mesto na membrani in tako nastanejo višji ali nižji toni. Seveda pa ne vemo, kako se električni toki v možganih javijo tako, da jih »slišimo«.

Letošnja hripa

je mnogo lažje narave kakor običajna

Po vsej Evropi razsaja že nekaj časa novovrstna prehladna bolezen, ki jo ljudje splošno imenujejo »hripa«, ki pa ni istovetna s pravo boleznijo te vrste, drugače bi bile njene posledice hujše.

Gre večinoma za katar v sapniku, za ne preduho vnetje, ki se mu je v zadnjem času pridružil prehlad zaradi energičnih temperaturnih sprememb v tem času. Nenadna nihanja med 10 stop. pod ničlo in nad ničlo se morajo vedno neugodno pokazati na organizmu. Vrh tega se je mnogo ljudi, ki so prvi del zime tako rekoč morali

prespati, po zadnjem snegu vrglo na smučanje, in to v ne posebno dobrem zraku in brez zadostne telesne utrditve in vežbe. Slediti je morala bolezen, ki je bolj neprijetna nego nevarna, temperatura mrzlice je precej nizka in za odzdravitev zadostujeta dva, trije dnevi počitka v dobro prezračenem, ne preveč zakurjenem prostoru. Tudi pravočasni ukrepi pred boleznijo so preprosti: grgranje z raznimi zdravimi vodici zjutraj, opoldne in zvečer, mnogo zračenja in beg pred ljudmi, ki kašljajo.

Negovanje rok

Naša koža ima dovolj lojnic, ki izločujejo toščo in skrbijo za njo, da ostane mehka in sveža. V starosti, po raznih kožnih boleznih, po bivanju v prašnih in pretoplih prostorih, po delu za lužnimi snovmi itd., pa se dogaja, da izločujejo lojnice premalo toščice, posebno na rokah, in koža potem zlasti v mrazu rada razpoka.

Tega se obvarujemo predvsem s tem, da se izogibamo okoliščin, ki so koži škodljive, in da si razpokane kožne dele mažemo z oljem ali maslinimi snovmi, vazelinom, lanolinom, glicerinom, mandljevimi, kokosovimi ali oljnim oljem, svinjsko mastjo ali maslom. Preden si jo znova namažemo, jo moramo skrbno umiti z milom, kajti maščobe, ki so bile že daleč časa na zraku, se razkroje, dobe neprijeten duš in kožo dražijo. Izjemo dela samo vazelin. Razpokane roke si namažemo zvečer, preden ležemo, z maščobo in natakemo nanje mehke rokavice, da ostane maža vso noč na koži. Proti razpokanim ali presuhim ustnicam uporabljamo isto tako oljnata in mastna mazila.

Zakaj so plesalke vitke?

Poročevalka nekega londonskega lista je hotela razrešiti skrivnost vitke linije pri plesalkah. V ta namen je obiskala s svojimi vprašanji celo vrsto gledaliških plesalk. Posebno jo je zanimalo vprašanje prehrane in sportnega udejstvovanja.

Izvečela je, da se dekleta v splošnem ne drže posebne diete, prednost dajejo le lažjim jedem, zlasti sadju in mleku. Strogo pa gledajo na to, da imajo zadosti spanja in vsak dan nekoliko ur gibanja na svežem zraku. Na noben način niso sužnje stalnih telesnih vaj in strogega načina prehrane. Pri tem so zelo zdrave. Vodstvo nekega odra je izjavilo, da je v njegovi skupini tridesetih plesalk obolela v celim mesecu samo ena in še ta le za en dan.

Zopet povzročitelj raka

Ze šestkrat so poročali, da je temu ali onemu raziskovalcu uspelo odkriti povzročitelja raka. Sedaj poroča to neka francoska agentura o znanem pariškem biologu Révelisu. Révelis pravi, da je v zločestih tvorih nedvomno odkril bacila raka. Preizkusil ga je na zajcih, ki so jih smatrali doslej za imune zoper to bolezen. Ti poskusi so dali pozitiven rezultat.

Stoletna Lisztova učenka

Pariška izdaja »Nev Herald« objavila vest, da še vedno živi gospa Davenportova, ki se je rodila l. 1825. v Rusiji ter se je učila klavirja pri virtuozu in skladatelju Francu Lisztu na Dunaju. Davenportovi je zdaj 110 let. Študirala je poleg klavirja tudi medicino v Heidelbergu in Kodanju. Zdaj je tretjič poročena. Rodila je enajst sinov, katerih najmlajši je zdaj star 73 let, dočim je najstarejša 93 let. Oba pa sta starejša od svojega sedanjega očima, ki mu je »samo« 67 let. Davenportova se je prvič omožila, ko ji je bilo 15 let in še danes rada pripoveduje, kako je bilo v zlatih starih časih.

Slepec obsojen na smrt

Prvi primer svoje vrste v francoski justici

De Bono na zatožni klopi

MNOGI NE VEDO...

da je sloviti kitajski zdravnik Tuo To (3. stol. po n. št.) pri težavnejših operacijah svoje paciente uspal s vinom, v katero je sipal neki prašek;

da so najnovejše žoge za golf napolnjene z medom;

da opice v starosti prav tako osivijo kakor človek;

da postane navadno steklo pod ultravioletnimi žarki vijoličasto;

da je prstni odtis orangutana že marsikaterega strokovnjaka spravil v zadrego zavoljo svoje sličnosti s človeškim prstnim odtisom;

da se je 30% prebivalcev ameriških Zedinjenih držav rodilo bodisi v inostranstvu, bodisi po inostranskih starših.

Bomba, ki sigurno zadene

Kakor poročajo dunajski listi, je tamonjski izumitelj, inž. Greiner, izdelal bombo, ki se da krmariti v zraku s takšno sigurnostjo, da zadene vsako določeno točko, dočim so bombi doslej lahko dali določeno smer, a ni bilo nikoli gotovo, da bo opravila svoje uničevalno delo baš na določenem kraju. Greiner je že prej izumil razne važne novosti s področja telefonije.

„Metropolitana“ ogrožena

Newyorška Metropolitan opera je ogrožena. Pred kratkim je imelo vodstvo ustanove sejo. Obravnavali so zadnji bilančni zaključek in ugotovili, da je podjetje globoko pasivno. Odbor je dobil nalog, naj skuša izvesti reorganizacijo opere, da izenači dohodek in izdatke. Primanjkljaj opere je znašal že v l. 1932 pol milijona dolarjev in deficit od tedaj stalno narašča.

Kip Indijanca v Ameriki

Neko mesto v Zedinjenih državah je postavilo ta-le kip hvalnosti Indijancem iz rodu Masasolt

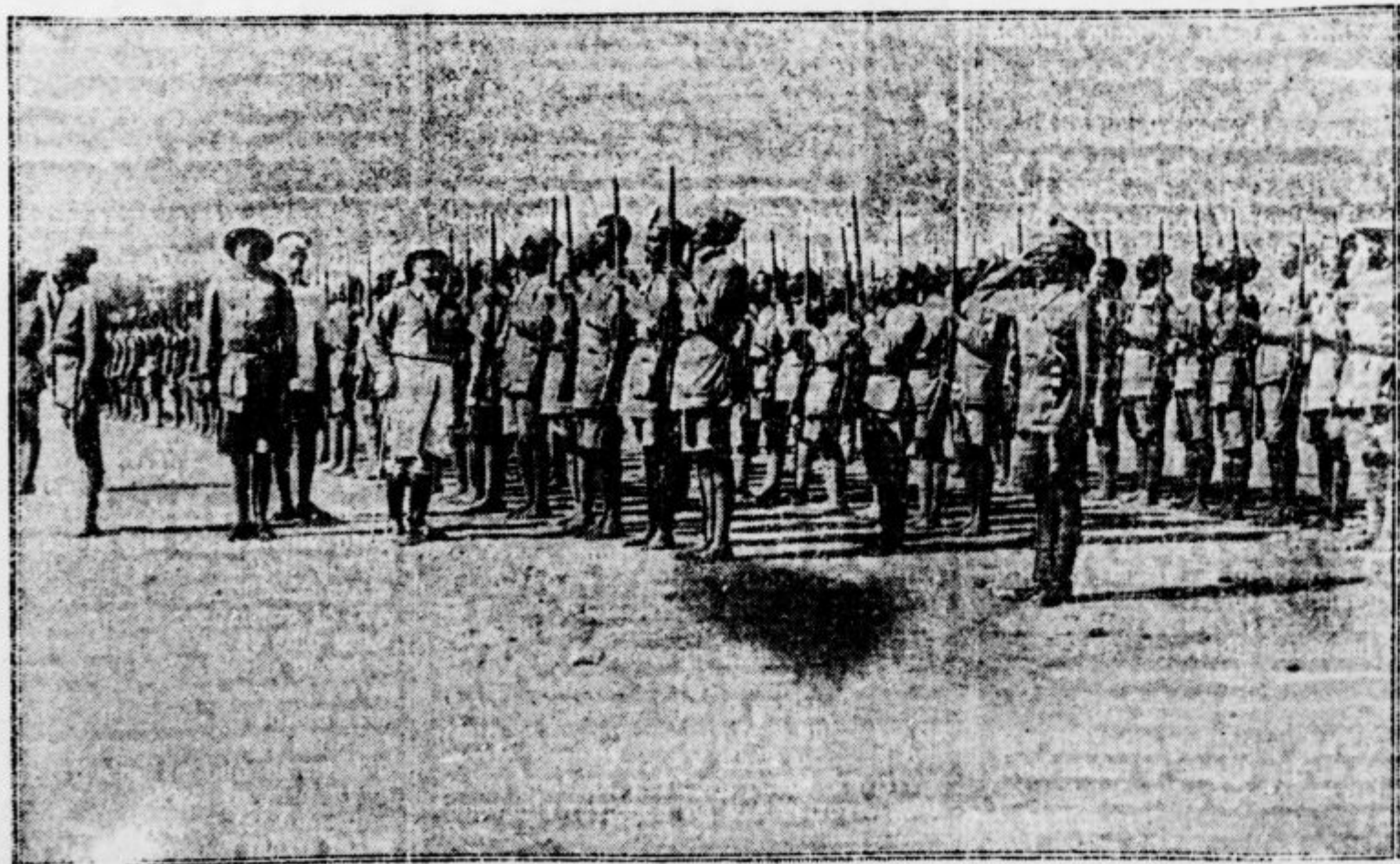
ČE BEREŠ TO, IZVEŠ

da je Waleški princ odpotoval iz Kitzbühla na Dunaj, kjer bo incognito preživel nekaj dni. V Kitzbühlu je nastala za prestolonaslednikovega bivanja velika afra, ker so princu računali za steklenico žganja 500 Din;

da je Turčija dovolila vseh taks prost uvoz radijskih aparatov. Kontingenti niso v ničemer omejeni;

da je bil za novega predsednika portugalske republike izvoljen s 85 odst. vseh oddanih glasov general Carmona.

Grozeči konflikt med Italijo in Abesinijo

Abesinska (etiopska) pehota se vežba pod nadzorstvom inozemskih vojaških instruktorjev

Beraški časnik

Pod imenom »Journal des Medingotse« izhaja v Parizu originalen časnik, ki je namenjen beračem. Urejuje ga bivši namestnik pri nekem notarju in uredništvo je v neki gostilni.

Ta list je urejen kakor vsi drugi listi: ima uvodne članke, korespondenco in celo oglašje. V uvodnih člankih zahteva sistematiziranje beraštva po nekih določenih principih. Predvsem bi bilo odpraviti umazano konkurenco s tem, da bi vsak berač dobil svoj rajon; če bi berači izven njega, naj bi ga sodilo posebno beraško sodišče. List pravi, da beračev ni proglasiti za lenuhe in občestvu škodljive elemente. Pravi berač ne bo nikoli kradel ali goljufal.

Med oglašji bereš takšne: »V majhnem mestu je naprodaj donosen prostor poleg dobro obiskovane cerkve. Povprečni dnevni dohodek 25 fr.«

A NEKDOTA

V berlinskem živalskem vrtu je Liebermann srečal mlado, mično pestunjo, »Gospodična« jo je nagovoril vljudno, »jaz sem slikar in bi rad risal vaš profil. Pridite vendar v moj atelje.« — »Izključno! Kaj si pa mislite o meni?« je odvrnilo dekle. »Jaz sem dostojno dekle iz dobre družine.«

VSAM DAN ENA

»Ze zopet pripovedujete, da ste velik trezvenjak. Včeraj pa sem vas videl, kako ste izpil čašico konjaka.«

»Oprostite — to pa sem najbrž storil v pijanosti.«

